

DE OFFICIER VAN GEZONDHEID EN DE KRIJGSTUCHT.

Naar aanleiding van hetgeen dr. PINKHOF onder „Beroepsbelangen” op blz. 4084 van het *N. T. v. G.* schrijft, zou ik gaarne eenige opmerkingen maken.

Allereerst wil ik refereeren aan het artikel van dr. PINKHOF op blz. 1891, jaargang 1934 van dit *Tijdschrift*, naar aanleiding van het proces tegen den officier van gezondheid van de „Zeven Provinciën”. Wij lezen daar: „Mocht deze eisch door een onherroepelijk vonnis worden bekrachtigd, dan zouden daaruit voor degenen, die officier van gezondheid zouden willen worden, belangrijke gevolgtrekkingen voortvloeien. Zij zouden moeten weten, dat het niet voldoende zal worden geacht als zij hun plicht als arts vervullen en dat in gevallen als het onderhavige *niet* zal gelden, wat het Hoog Militair Gerechtshof 1915 als argument bezigde bij de vrij-spraak van BEUKERS, n.l. „dat hij geneeskundige was toen hij werd officier, en officier is geworden en heeft kunnen worden enkel omdat hij geneeskundige was.”

Een veroordeeling in hoogste instantie heeft inderdaad plaats gehad. Wij zien eruit, dat deze veroordeeling behalve — zooals dr. PINKHOF aangeeft — belangrijke gevolgtrekkingen voor degenen, die officier van gezondheid willen worden, een gewichtige aanwijzing voor dr. PINKHOF zelf bevat en wel deze, dat daar, waar het de eer van het land betreft, voor ieder Nederlander één plicht boven alle plichten domineert namelijk; met heel zijn vermogen trachten een aanslag er op af te slaan. Of die Nederlander nu is een „officier, die geneeskundige was, toen hij werd officier, en officier is geworden en heeft kunnen worden enkel omdat hij geneeskundige was”, of dat hij is „journalist en geneeskundige was, toen hij werd journalist, en journalist is geworden en heeft kunnen worden, omdat hij geneeskundige was en een vlotte pen had”, dan wel, dat hij is „kippenhouder en kippenhouder is kunnen worden, omdat zijn vader het was”, ongeacht dat alles blijft hij dien hoogsten plicht houden.

„Dat in gevallen als het onderhavige (dr. PINKHOF op blz. 1891, 1934) *niet* zal gelden, enz.” en inderdaad niet gegolden heeft, geeft dan ook m.i. allermintst te concluderen, hetgeen dr. PINKHOF tracht ons te suggereeren, dat onze rechtspraak op inconsequentie is te betrappen.

Wel inconsequent acht ik het, dat dr. PINKHOF zijn waarschuwing aan de officieren van gezondheid 1½ jaar later (blz. 4084, 1935) qualificeert als een „Aansporing tot verwaarloozing van een afgelegden eed”. Immers in zijn toespraak gaf ook Kapitein VAN DEN BERGE de waarschuwing — want hij had het oog op het geval van de „Zeven Provinciën” en dit vermoedde dr. PINKHOF reeds —: „Dat in gevallen als het onderhavige *niet* zal gelden, enz.” Echter meer nog dan een waarschuwing in dezen zin, zal de „order” van Kapitein VAN DEN BERGE ongetwijfeld bedoeld zijn als eene nadrukkelijke vermaning aan de betrokkenen om niet het oor te leenen aan hen, die door commentaren en schriftturen aan het gewicht der beteekenis van het vonnis van de „Zeven Provinciën” probeeren afbreuk te doen. Het komt mij dan ook voor, dat overdenking van hetgeen dr. PINKHOF aanvoert op blz. 4084, 1935, voor den Commandant der Koloniale Reserve eerder aanleiding zal geven zijn vermaning aan den arts en den apotheker te onderstrepen, dan haar te herzien.

C. HONIG,

Off. v. Gez. 2e kl.

Amersfoort, 11 September 1935.

Collega HONIG's vlotte pen heeft mij niet „ad absurdum” gebracht. Bij eenig nadenken zal hij wel inzien, dat mijn woorden, die hij mij uit den vorigen jaargang voorhoudt, de bedoeling hadden, aan te toonen, dat met een eisch, als door den Krijgsraad aan den arts werd gesteld — het verwaarloozen van zijn plicht als arts — het beroep van arts zich niet laat vereenigen. Niet, den arts, als zulk een vonnis eenmaal onherroepelijk zou zijn uitgesproken, aan te sporen tot ontrouw aan zijn roeping. Het vonnis van het H. M. G. (jaargang 1934, blz. 3821) bevestigt nu geenszins de opvatting van den Krijgsraad. Bos werd slechts veroordeeld om de wijze waarop hij zijn op zich zelf „niet laakbare” hulp heeft verleend.

Het Hof was van oordeel, dat de Off. v. Gez. desgevraagd „zijn medische hulp

aan niemand behoort te weigeren . . zelfs niet aan muitende militairen . .” en dat zijn „voornaamste taak (is), zijn beroep van arts uit te oefenen.”

Als ieder, die plichten te vervullen heeft, dat maar zóó doet, dat „de eer van het vaderland” niet erbij te kort komt, zoo mogelijk zelfs er door wordt verhoogd, dan zal het best gaan. Ieder op zijn eigen gebied: de krijgsman met de wapenen, de dokter met zijn geneeskunst, de journalist met zijn pen, de kippenhouder met zijn kippen.

H. PINKHOF.

DE BEZINKINGSSNELHEID VAN ROODE BLOEDLICHAAMPJES.

Naar aanleiding van het stukje van collega KOSTER zou ik er gaarne op wijzen, dat het inderdaad slechts gaat om het tijdsverloop waarin een mogelijke vertraging een belangrijke waarde zou verkrijgen. Ik heb me dan ook niet in theoretische beschouwingen willen begeven, maar mij slechts bezig gehouden met de vraag, of er na het proefschrift van collega KOSTER aanleiding bestaat verandering te brengen in onze practische handelwijze met betrekking tot het uitzetten van bloed voor de bezinkingsreactie. Dit nu is m.i. niet het geval; en uit mijn onderzoek bij een reeks van 50 gevallen heb ik niet den indruk gekregen, dat een neiging tot vertraging een regelmatig voorkomend specifiek verschijnsel is, dat een afzonderlijke theoretische verklaring behoeft.

In hoeverre aan den invloed van bijkomstige factoren, zooals tenperatuur, goed schudden, enz. te denken is, laat ik in het midden. Overigens blijft het verschil in uitkomsten in de onderzoekingen van collega KOSTER van mij opmerkelijk.

Amsterdam, 10 September 1935.

C. S. KRUYVELDT.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

ZUID-AFRIKA. — Sluiting van scholen wegens griep? In Zuid-Afrika heerscht de influenza dit jaar in sterkere mate dan andere jaren, en nu wordt weder erop aangedrongen de scholen te sluiten, teneinde de verspreiding der ziekte tegen te gaan. Dit wordt niet alleen door het publiek, maar ook door artsen verlangd. Het *Suid-Afrikaanse Tijdschrift vir Geneeskunde* van 10 Augustus herinnert eraan, dat dit reeds tijdens de epidemie van 1918 tevergeefs is beproefd, en dat de schoolautoriteiten in de Kaap-Provincie in 1919 de schoolsluiting nadrukkelijk hebben geweigerd. Zij zou dan ook gelijken „op het sluiten van een stal, nadat het paard al gestolen is.” Buiten de school en in het huiselijke verkeer is rijkelijk gelegenheid om met influenza te worden besmet. Iets anders is het een besloten gemeenschap tijdig af te sluiten, gelijk wijlen collega HANLO (de vorige bewerkster van deze rubriek) tijdens de groote griep-epidemie van 1889—1890 heeft gedaan met het R.K. Maagdenhuis te Amsterdam, waar hij niemand liet in- of uitgaan, en dit met het beste gevolg.

JOEGO-SLAVIË. — Een blindendorp. Voor eenige jaren is op aansporing van koning ALEXANDER een dorp gesticht, waar 90 oorlogsblinden zich konden vestigen. Tachtig van hen zijn getrouwd en dezen hebben tezamen 230 kinderen gekregen. Ook zijn een aantal andere personen naar het dorp getrokken, zoodat er reeds ruim 300 gezinnen wonen (*Münch. med. Wochenschr.*, 23 Augustus).

REVAL. — De gifbeker. Den 1en Februari is in werking getreden de nieuwe strafwet, waarin onder anderen wordt bepaald, dat den ter dood veroordeelde een vergif wordt aangeboden. Gelukt het hem daarmee niet, in vijf minuten de eindpaal te bereiken, dan wordt hij toch maar opgehangen. Kortelings is voor het eerst een moordenaar in de gelegenheid gesteld, SOCRATES althans in dit opzicht te evenaren. Hij kreeg cyaankalium (*Münch. med. Wochenschr.*, 30 Aug.).

LOS ANGELES. — Bevriezing van bacteriën. Een arts te Los Angeles heeft het denkbeeld geopperd, lijders aan bepaalde ernstige ziekten op ijs te leggen,